

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De libellis famosis. Cap. XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

causa propria, sed potius iuris
exequentores *Gayl. lib. 1. obser. 39.*
Triulsan. dec. 10. num. 34. quos re-
ferē Ricc. in Collect. decis. 138. par. 1
nec possent in tali casu vt suspe-
cti recusari *Graff. loco cit. d. cap. 4.*
num. 4. quod procedit, quando
pœna pro tali delicto esset à iure
expressa, secus si esset arbitraria
Graff. vbi supra, & alij Doctores
relati in Syntag. opin. sommun. tit.
de Injur. cap. 1. vers. iniuria quan-
do est notoria.

Hinc infert *Ferr. qq. mor. par. 1*
q. 87. num. 4. quod potest Iudex
ecclesiasticus punire laicos, qui
eoram ipso aliquam irreuerentiã
committunt: & tunc punire de-
bet in continenti sine alia accu-
satione, & iuris ordine præter-
misso, vt dicit *Ricc. loco cit. quem-*
admodum Iudex sine processu, &
causę cognitione procedere po-
test contra filios obsequia paren-
tibus nõ præstantes l. nequicquã
d. de plano, vbi Bart. ff. de offic. Pro-
conf. ita etiam potest Prælati pun-
ire suum subditum pro propria
iniuria, modo id faciat extra iu-
dicium animo corrigendi iuxta
glos. in cap. & qui emendat. dist. 45.
Graff. d. par. 2. lib. 3. cap. 4. nu. 5.

Obserua tamen, quod Iudex
pro iniuria occulta sibi illata po-
test capere delinquentem, & in-
custodiam ponere Principi, seu
Superiori reseruando cognitio-
nem, vt dicit *Graff. loco cit. n. 2.*

Si verò iniuria, quæ infertur in
personam Iudicis redundaret in
Deum, & in ecclesiam, tunc Iudex
potest, & debet iniuriam illam
vindicare siue sit manifesta, siue

sit occulta iuxta glo. in cap. si quis
erga ver. priuatur 2. q. 7. S. T. b. 2. 2.
q. 108. art. 1. ad 4. quemadmodum
Iudex punire potest iniuriam,
quæ temp. respicit l. 1. C. de off.
eius qui vic. &c. quamuis reculari
possit vt suspectus, cum secunda-
riò personam eius respiciat *Graff.*
vbi supra num. 6.

13. Querens, quæ pœna plectendus
sit qui alapa percussit Potestatem?
Resp. quod pœna capitis punitur,
vt deci sua refert *Ricc. in Collect.*
decis. 1783. par. 5. vbi tamen sub-
dit, quod alapam Iudici non pro-
tribunali, sed inferiori loco infe-
rens, non est damnandus pœna
mortis: si verò Potestati, seu alijs
officialibus resistentiam faciat, ar-
bitraria pœna punitur, idem *Ric.*
in Collect. dec. 559. par. 3. inferens
verò alapam famulo Curie pœna
exilij multatur *Grammat. dec. 14.*
Ricc. in Collect. dec. 1514. par. 5.

SVMMARIVM.

1. Auctor libelli famosi ab utroque
Iudice ecclesiastico videlicet, &
seculari punitur.
2. Quæ sit pœna huius criminis de iu-
re ciuili, & quæ de iure canonico.
3. Conficiens libellum famosum contra sta-
tutum ordinis Predicatorum, vel Mi-
norum excommunicatione incurrit.
4. Quid si conficiat simile libellum con-
tra alias Religiones, quibus com-
municata sunt priuilegia Pra-
dicatorum, & Minorum.
5. Et quid si conficeret libellum hu-
iusmodi contra particularem
Religiosum.
6. Referuntur casus in quibus su-
pradictæ pœne non habent locum.

7 Qua poena auctor famosi libelli
de consuetudine plectatur.

CAP. XIV.

De Libellis famosis.

Vtiores libelli famosi
tam ab ecclesiastico,
quam laico Iudice
puniuntur per c. qui
in alterius 5. q. 1. & l.

vn. C. de famos. libell.

2 De iure autem civili poena capi-
pitis puniuntur, ut in d. l. vn. vbi
etiam hæc poena ad eum extendi-
tur, qui libellum famosum a se
reperit statim non laceravit,
sed manifestauit; eademque poe-
na plectitur componens libellum
famosum, etiamsi illum non affi-
xerit Ricc. in Collect. decis. 49. p. 1.
Vulp. in Prax. iudic. c. 26. vbi etiã
refert, Pium V. & Greg. XIII. con-
tra conficientes huiusmodi famosos
libellos poenam mortis imposuisse.

Sed iuxta antiquos canones ta-
les excommunicantur, ac verbe-
ribus flagellantur cap. qui in al-
terius, & cap. si qui inuenti 5. q. 1.
Clericus verò potest deponi, quia
est crimen graue, & damnatione
dignissimum Sylu. in ver. libellus
num. 5. Ricc. in Collect. dec. 1630. p. 5
eademque poena puniuntur in-
uenientes talem libellum, & illũ
non lacerantes, ut in d. cap. qui in
alterius, & dicit Sylu. loco cit.

3 Item conficiens libellum famo-
sum contra statum ordinis Præ-
dicatorum, vel Minorum, incurrit
excommunicationem Papæ refer-
uatam ex constitutione Alexandri

4 Quarti incip. Ex alto, quam refert
Bonacin. de Contract. disp. 2. q. 4.
pun. 9. num. 9. & de Censur. in part.
disp. 2. q. 3. pun. 36. vbi hanc excõ-
municationem extendit ad confi-
cientes similem libellum contra
alias Religiones, quibus commu-
nicata sũt priuilegia ordinis Præ-
dicatorum, & Minorum: immo
tales esse de hæresi suspectos di-
cit Vulp. in Prax. iudic. cap. 26. n. 6
secus esset, si quis conficeret fa-
mosum libellum contra aliquem
particularem Religiosum: quia
hoc priuilegium concessum est in
fauorem Religionis in comuni,
non autem alicuius Religiosi in
particulari, ut dicunt Doctores a-
pud Bonacin. locis cit. Vulp. vbi su-
pra num. 7.

6 Limita 1. si crimina in libello
descripta notoria sint, tunc enim
poenæ supradictæ non habent lo-
cũ glos. in d. c. qui in alterius Clar.
in Præf. crim. l. fin. q. 68. vers. li-
belli famosi Sylu. in ver. libellus
num. 5. etiamsi huiusmodi crimi-
na manifestentur in eo loco, in
quo sunt secreta, modo alibi sint
publica Bonac. de Contract. d. disp.
2. q. 4. pun. 9. nu. 9. vers. sexto, & alij.
conficiens tamen libellũ in tali ca-
su non eximitur ab actione iniu-
riarum: ut enim quis eximatur
ab actione iniuriarum non solum
requiritur veritas conuitij, sed
etiam quod absit voluntas iniu-
riandi; quia quæ tangunt ignomi-
niam alicuius, detegi prohiben-
tur, & ideo puniri debet iuxta
p. poena Instit. de Iniur. Graff. p. 2.
lib. 2. cap. 17. num. 23. & seq.

Limita 2. si quis eadem crimi-

na alteri obiecta probauerit, ut
in d. l. x. c. de famos. libel. d. c. qui
in alterius, & ibi glos. 5. q. 1. Sylu.
loco cit. num. 5.

Limita 3. quando libellus famo-
sus non continet crimen, propter
quod veniat imponenda capitalis
pœna: tunc enim capite non pu-
nitur, sed sicut accusatus punien-
das esset glos. in d. l. x. c. ver. si quis
famosum.

Limita 4. si auctor libelli famo-
si per alium libellum reuocauerit
ea, quæ in eodem famoso libello
proposuerat asserens non esse ve-
ra secundum Ricc. in collect. decis.
1630. par. 5.

Limita 5. si quis ad bonum fi-
nem, vel ex simplicitate manife-
stauit contenta in libello famoso:
ad incurrendas enim pœnas præ-
dictas requiritur dolus, ut scili-
cet infametur ille, de quo libel-
lus conscriptus est Sylu. in ver. li-
bellus num. 5. Grass. par. 2. decis. lib.
2. cap. 17. num. 26. idem dicendum
si bono zelo manifestauit, ut pu-
niatur auctor famosi libelli, & il-
lius pœna alijs sit exemplo: nam
ad hoc expedit, peccata nocen-
tum fieri nota l. i. c. ad l. Iul. repê-
t. qua propter 2. q. 7. sed tunc debet
probare, ut in d. c. quapropter &
c. quidam 5. q. 1. & dicit Grass. loco
citato.

7 Ultimo obseruat Clar. in Pract.
crim. S. fin. q. 68. ver. libelli famosi,
quod tales auctores famosi libelli
aut picturas obscenas seu quid si-
mile in loco publico ponentes in
alterius infamiam de consuetudi-
ne pœna capitalis non puniuntur,
sed extraordinaria, videlicet vel

fustigationis, vel ictuum funis, &
ad summam pœna trirremium iux-
ta facti, & personarum qualitatē.

S V M M A R I V M .

- 1 Delictum in ecclesia commissum
est mixti fori.
- 2 Qua pœna huiusmodi delictum
punitur de iure ciuili, & can-
onico.
- 3 Quoties in iure certa pœna non
imponitur, delinquens arbitrio
Iudicis punitur.
- 4 An arbitrium iudicis concessum
extendi possit usque ad mortem
naturalem.
- 5 Hodie omnis pœna etiam à iure
determinata est Iudici arbitra-
ria.
- 6 Percutens aliquem in ecclesia
solet pecuniaria pœna multari.
- 7 Quando Iudex possit pœnam au-
gere, vel minuere.
- 8 Quando possit Iudex pœnam cor-
poralem commutare in pecunia-
riam.
- 9 Quando possit Princeps facere
gratiam absque partis remissio-
ne.
- 10 An inferiores Principe possint
suis subditis gratiam facere.

C A P. XV.

De delictis in ecclesia commissis

- 1 **D**elictum quoque in eccle-
sia commissum est mixti
fori, quia ab vtroque
iure punitur ex cap. 2. de
immun. eccles. in 6. vbi rixæ omnes
& strepitus in ecclesia prohiben-
tur